

41 **אָצְבַּע הַכֶּבֶד** – חתיכה קטנה מהכבד העמודה לזנב הבהמה ולשתי
 42 הכליות, מן ה**כֶּבֶד**, לפי שאף אצבע זו לא ניתנת יחד עם הכבד.
 43 ואחר שהפרידם, **לֹא הָיָה מְזוּזָה** לאצבע הכבד **מִמְקוֹמָהּ**, לאחר מכן
 44 היה נזקק **אֶת הַחֹזֶה** – מסיר את החזה מבין צלעות הבהמה, ונראה
 45 כמו נקב בבהמה, ו**נִתְּנָה לָמִי שְׂזוּבָה בָּהּ**, לאחר מכן, **עָלָה** עם הסכין
 46 שבידו **לְדוֹפֵן הַיְמִינִית** – הצד הימני שבבהמה עם הצלעות
 47 שבו, **הָיָה חוֹתֵךְ וְיֹוֹרֵד** בעמקו של הצלע **עַד הַשְּׂדֵרָה**, **וְלֹא הָיָה נֹזֵעַ**
 48 **בְּשְׂדֵרָה** לחותכה עם צלע זו, אלא היה מניחה מחוברת עם הדופן
 49 השמאלי. והיה חותך **עַד שְׂהִיָּה מְנִיעַ לְבִין שְׁתֵּי צְלָעוֹת דְּקוֹת** שבצד
 50 הצוואר, והיה מניחם מחוברים עם הצוואר. **וְחֻתְּכָה לְדוֹפֵן יְמִינִית** זו
 51 **וְנִתְּנָה לָמִי שְׂזוּבָה בָּהּ**, וגם ה**כֶּבֶד** היתה תלויה בה – בדופן זו. לאחר
 52 שגמר להתעסק עם צד ימין של הבהמה, **בָּא לוֹ לְגַרְה** – לצוואר,
 53 **וְהֵנִיחַ בָּהּ** (עמדה) **שְׁתֵּי צְלָעוֹת דְּקוֹת מִכָּאן** – מצד ימין שלה, **וְשְׁתֵּי**
 54 **צְלָעוֹת דְּקוֹת מִכָּאן** – מצד שמאל שלה, **וְחֻתְּכָה** לצוואר עם ארבע
 55 הצלעות הללו, **וְנִתְּנָה לָמִי שְׂזוּבָה בָּהּ**. מוסיפה המשנה, **וְהַקְּנָה** בכל
 56 ארכו **וְהֵלֵב וְהָרִיָּאָה** היו גם הם תלויים בה – בצוואר.
 57 לאחר מכן, **בָּא לוֹ לְדוֹפֵן הַשְּׂמָאלִית** – הצד הימני השמאלי
 58 שבבהמה עם הצלעות שבו. **הֵנִיחַ בָּהּ** – לא היה חותך עמה **שְׁתֵּי**
 59 **צְלָעוֹת דְּקוֹת מְלַמְעָלָן** – המחוברות עם העוקץ שלצד מעלה, **וְשְׁתֵּי**
 60 **צְלָעוֹת דְּקוֹת מְלַמְטָן** – המחוברות עם הצוואר שלצד מטה.
 61 מוסיפה המשנה: **וְכָךְ הָיָה מְנִיחַ גַּם בְּחֻתְּכֵיהֶּנּוּ** – בדופן הימנית, שאף
 62 בצד הימני לא היה מצרף עם הדופן שתי צלעות מלמעלה ושתיים
 63 מלמטה. **וּנְמַצָּא**, שהוא **מְנִיחַ שְׁתֵּים מִימִין וְשְׁתֵּים מִשְּׂמָאל מְלַמְעָלָן**
 64 – המחוברות עם העוקץ שלמעלה, **וְכֵן שְׁתֵּים מִימִין וְשְׁתֵּים מִשְּׂמָאל**
 65 **מְלַמְטָן** – המחוברות עם הצוואר שלמטה.
 66 המשנה חוזרת לבאר את ניתוח הדופן השמאלית: **חֻתְּכָה** דרופן
 67 השמאלית, **וְנִתְּנָה לָמִי שְׂזוּבָה בָּהּ**, **וְהַשְּׂדֵרָה** היתה מחוברת **עִמָּהּ**,
 68 וגם **הַטְּחוּל** היה תלוי בה. מוסיפה המשנה: **וְהָיָא** – הדופן
 69 השמאלית **הָיְתָה גְדוּלָּה** – כבידה יותר מהדופן הימנית, שהרי
 70 השדרה היתה מחוברת בה, **אֱלָא** (אבל) לדופן **שֶׁל יְמִין** היו קורין
 71 **גְדוּלָּה**, משום **שֶׁחֻתְּכָהּ** שהיא אבר שאינה חלק מהדופן, היתה תלויה
 72 בה.
 73 לאחר מכן, **בָּא לוֹ לְעוֹקֵץ** – הזנב, **חֻתְּכָהּ** מן הגוף שעדיין תלוי ברגל
 74 שמאל, **וְנִתְּנָה לָמִי שְׂזוּבָה בּוֹ**. **וְהָאֵלִיָּה וְאֶצְבַּע הַכֶּבֶד** ו**שְׁתֵּי בְּלִיּוֹת**
 75 מחוברות **עִמּוֹ**. **נִמְלֵל אֶת הַרְגֵל הַשְּׂמָאלִית** מעל גבי האונקלי שהיא
 76 תלויה בו, **חֻתְּכָה וְנִתְּנָה לָמִי שְׂזוּבָה בָּהּ**.
 77 עד כאן פירשה המשנה את סדר ניתוח האברים, מכאן ואילך
 78 מפרשת המשנה את סדר הילוך הכהנים למזבח עם האיברים
 79 שבידיהם. אומרת המשנה: **נִמְצָאוּ בּוֹקֵץ** – כל הכהנים הנושאים את
 80 האיברים **עוֹמְדִים בְּשׁוּרָה**, **וְהָאֲבָרִים בְּיָדָם**.

1 המשנה מפרשת את סדר הפשט וניתוח קרבן התמיד, וסדר ניקוי
 2 הקרביים ובני המעיים: כשהיה בא לתלות את הבהמה על
 3 האונקליות הקבועים בעמודים לצורך הפשט העור, **לֹא הָיָה שׂוֹבֵר**
 4 **בּוֹ אֶת הַרְגֵל** כדרך הטבחים ששוכרים רגל אחת ונוקבים את הרגל
 5 השנייה, ומכניסים הרגל השבורה בתוך הנקב, ותולים את הבהמה
 6 באיור שנוצר בין הרגליים, **אֱלָא** רק נזקבו לרגל השמאלית **מֵתוֹךְ**
 7 **עַרְקוּבוֹ** – בתוך הברך בין הגידים לעצם, **וְתוֹלָה בּוֹ** (ברגל זו) את
 8 הבהמה.
 9 המשנה מפרשת את סדר ההפשט והניתוח, כאמור בתורה (ויקרא א ו),
 10 **וְהַפְּשִׁיט אֶת הָעֹלָה וְנִתַּח אֹתָהּ לְנִתְחֶיהָ**: **הָיָה מִפְּשִׁיט** את העור
 11 מהבהמה, ומתחיל מהרגליים התלויים למעלה, **וְיֹוֹרֵד** ומפשט
 12 באמצע הבהמה וקצת מהצדדים **עַד שֶׁהוּא מְנִיעַ לְחֹזֶה**. כשהגיע
 13 ל**חֹזֶה**, הפסיק מלהפשט והתחיל בניתוח, ותחילה **חֻתְּךְ אֶת הָרֹאשׁ**
 14 בלא הפשט, **וְנִתְּנָה לָמִי שְׂזוּבָה בּוֹ** להוליכו על גבי הכבש. ולאחר מכן
 15 **חֻתְּךְ אֶת הַכְּרָעִים** – החלק התחתון של ארבעת רגלי הבהמה עד
 16 הארכובה (הברך), **וְנִתְּנָה לָמִי שְׂזוּבָה בָּהֶן**. ושוב חזר להפשט כנגד
 17 החזה, **עַד שֶׁמָּרַק אֶת הַהֶפְשֵׁט** – גמר את כל ההפשט וסילק את כל
 18 העור מהבשר.
 19 לאחר מכן, **כָּרַע אֶת הַלֵּב וְהוֹצִיא אֶת דָּמוֹ**. ולאחר מכן **חֻתְּךְ אֶת**
 20 **שְׁתֵּי הַיְדִים**, – החלק העליון של שתי הרגליים הסמוכות לראש
 21 הבהמה, **וְנִתְּנָה לָמִי שְׂזוּבָה בָּהֶן**. לאחר מכן **עָלָה** המנתח ל**רְגֵל**
 22 **הַיְמִינִית** הסמוכה לזנב הבהמה, **חֻתְּכָה**, **וְנִתְּנָה לָמִי שְׂזוּבָה בָּהּ**, **וְשְׁתֵּי**
 23 **כְּרָעִים** הדבוקים לרגל נשארו מחוברים **עִמָּהּ**.
 24 לאחר שגמר לחתוך את האיברים הימניים, התחיל בניתוח איברים
 25 הפנימיים וראה איורו. **כָּרַעַו לְגוֹף הַכֶּבֶשׁ**, **וְנִמְצָא פּוּלּוֹ גְלוּי לְפָנָיו**,
 26 כלומר, גם המעיים והקרביים. **נִמְלֵל בִּידוֹ אֶת הַפֶּסֶד** – השומן שעל
 27 הקרב, **וְנִתְּנָה עַל בֵּית שְׁחִיטַת הָרֹאשׁ** (מקום החתך שבראש
 28 הבהמה) **מְלַמְעָלָה**, כדי לכסות את לכלוך הדם. לאחר מכן, **נִמְלֵל**
 29 **בִּידוֹ אֶת הַתְּקָרְבָיִים** – הכרס והקיבה ובני המעיים, **וְנִתְּנָה לָמִי שְׂזוּבָה**
 30 **בָּהֶן** להעלותם על גבי הכבש, והיה נותנם לו עתה כדי **לְהַדְרִיחַ** –
 31 לרצח במים.
 32 עתה מבארת המשנה את סדר ומקום הדחת הקרביים: **וְהִכְרַם** היו
 33 **מְדִיחִין אוֹתָהּ בְּבֵית הַמְּדִיחִין**, ולא בעזרה עצמה, וכן היו **מְדִיחִין**
 34 **אוֹתָהּ בְּל צְרָבָה**. ואילו **הַתְּקָרְבָיִים**, היו **מְדִיחִין אוֹתָן שְׁלֹשׁ פְּעָמִים**
 35 **בְּמַעוֹטָן** – לכל הפחות, ולא היו מדיחים אותם בבית המדיחים, אלא
 36 על גבי שולחנות **שֶׁל שֵׁשׁ שְׁבִין הַעֲמוּדִים**.
 37 המשנה מפרשת את סדר ניתוח האיברים הפנימיים, וכן את סדר
 38 הילוך הכהנים עם האברים: לאחר שגמר להסיר את הקרביים בידיה,
 39 **נִמְלֵל אֶת הַסְּפִינָה וְהַפְּרִישׁ** – והפריד **אֶת הָרִיָּאָה מִן הַכֶּבֶד**, לפי
 40 שהריאיה לא ניתנת לכהן שזכה בהולכת הכבד, וכמו כן הפריד את

המשך ביאור למס' תמיד ליום חמישי עמ' א

12 מלחמה, **אָמְרוּ לָיָה** – אמרו לו הנשים שהיו שם, איזו תועלת תהיה
 13 לך אם תלחם עמנו, הרי **אֵי קָטַלְתָּ לָן** – אם תצליח להורגנו, לא
 14 תהיה לך גדולה בזה, שהרי **יָאֲמְרוּ** אנשי העולם, **נָשִׁי קָטַל** – שלא
 15 הרג אלא נשים, ואין זו גבורה. **וְאֵי קָטַלְתָּ לָן** – ואם נצליח להורגך,
 16 יהא לך דבר זה לבוין רב, לפי ש**יָאֲמְרוּ** אנשי העולם עליך, שאתה
 17 **מְלַבָּא דְקַטְלוּהוּ נָשִׁי** – מלך שהרגוהו נשים. קיבל אלכסנדרוס את
 18 דבריהם ולא הרע להם.
 19 לאחר מכן, **אָמַר לָהֶן לְנִשְׁמַי**, **אֵייתוּ לִי נְהָמָא** – הביאו לי לחם
 20 לאכול. **אֵייתוּ לִיָּה נְהָמָא דְדִּהֲבָא אַפְתוֹרָא דְדִּהֲבָא** – הביאו לי
 21 הנשים לחם של זהב על גבי שולחן מזהב.

1 גם בחושך כמו באור, **וְאֵייתוּ קִיבוּרֵי דְמַתְנִי** – והבא גם פקעות של
 2 חבלים, **וּקְטַר בְּהָאֵי נִיבָא** – וקשור את ראש החבל בצד זה של הרי
 3 החושך, במקום שעדיין אור, ואת שאר החבל החזק בידך, וכך תלך
 4 אחרי החמורים ותעבור את הרי החושך, **דְּכִי אֵתִית (בְּאוֹרְהָא)**
 5 **נְקַמַת בְּגוּוִיָּהוּ** – כדי שכשתרצה לחזור, תאחו בחבלים אלו, ותלך
 6 עד שתגיע למקום שנקשר, **וְאֵתִית לְאַתְרָךְ** – וכך תגיע למקומך
 7 בשלום.
 8 מספרת הגמרא: **עָבַד הָכִי** – אכן כך עשה אלכסנדרוס ככל אשר
 9 הורו לו, **וְאוּל** – והלך למדינת אפריקה דרך הרי החושך. **מָטָא** – הגיע
 10 ל**הַהוּא מַחֲזוּא דְכּוּלְיָה נָשִׁי** – למחוח אחד שכל תושביו היו נשים,
 11 ולא היו בו אנשים. **פְּעִי לְמִיעֵבַד קְרָבָא בְּהַדְרִיָּהוּ** – רצה לעשות עמן

זרה, עדיין יש חשש זה, ויש לאסור.
 לאחר שהביאה הגמרא שבקשירת הקרבן בחוט של זהב אין בויון
 קדשים, דנה הגמרא מדוע לא כל השולחנות שבמקדש היו עשויים
 מזהב. מביאה הגמרא: תנן התם - שנינו במשנה במסכת שקלים (פ"ו)
 מ"ד, 'שֵׁשׁ עֶשְׂרֵה שׁוֹלְחָנוֹת הָיוּ בַּמִּקְדָּשׁ (ראה אירור), שְׁמוֹנֶה מֵהֶם
 הָיוּ שֵׁשׁ וּמִקוּמָם בְּבֵית הַמִּטְבָּחִים, שְׁעָלֵיהֶם הָיוּ מְדִיחִין אֶת
 הַקֶּרְבָּיִם שֶׁל הַקֶּרְבָּנוֹת. וְשֵׁנִים נוֹסְפִים הָיוּ בְּמַעְרְבָהּ שֶׁל בֵּבְשׁ, אֶחָד
 שֶׁל שֵׁשׁ וְאֶחָד שֶׁל כֶּסֶף, עַל שֵׁשׁ הָיוּ נוֹתְנִין אֶת הָאֲבָרִים שֶׁל
 קֶרֶבן יָחִיד, עַד שֶׁמַּעֲלִים אוֹתָם לְמוֹבָח. וְעַל שֵׁשׁ כֶּסֶף הָיוּ מְנִיחִים אֶת
 תְּשֻׁעִים וְשֹׁלוֹשׁ כָּלִי הַשָּׂרֵת שֶׁהָיוּ מוֹצִיאִים כֻּלָּם יוֹם מִלְּשַׁכַּת הַכֹּהֲלִים
 לְצוּרָה עֲבוֹדַת הַיּוֹם. וּבְאֵלֶּם הָיוּ שְׁנַיִם נוֹסְפִים, שֶׁהָיוּ מוֹנְחִים מִכֶּסֶף
 עַל יַד פְּתַח הַבַּיִת - פֶּתַח הַהֵיכָל, אֶחָד מֵהֶם הָיָה שֶׁל כֶּסֶף, וְאֶחָד
 שֶׁל זָהָב. עַל שֵׁשׁ כֶּסֶף הָיוּ נוֹתְנִין אֶת לֶחֶם הַפָּנִים בְּכִנְיָתוֹ תִּיכָף
 לְאַחַר אֲפִייתוֹ, עַד שֶׁיִּסְדְּרוּ אוֹתוֹ עַל הַשּׁוֹלְחָן הָעֲשׂוּי מֵעֵץ שִׁטִּים
 וּמְצוּפָה זָהָב שְׁבֵהֵיכַל, וְעַל שֵׁשׁ זָהָב שֶׁהָיָה בְּאוֹלָם, הָיוּ מְנִיחִים אֶת
 לֶחֶם הַפָּנִים בְּיַצִּיאָתוֹ, לְאַחַר שֶׁהִסְרִיחוּ מֵהַשּׁוֹלְחָן שְׁבֵהֵיכַל, עַד
 שֶׁהָיוּ מַחֲלִקִים אוֹתוֹ לְכַהֲנִים. וְטַעַם הַשִּׁינוּי שֶׁבִּין הַשּׁוֹלְחָנוֹת הַלְלוּ שֶׁל
 לֶחֶם הַפָּנִים, לְפִי שֶׁמַּעֲלִין בְּקוֹדֶשׁ וְלֹא מוֹרִידִין, וְלִכְךָ בַּתְּחִילָה הִנִּיחוּ
 אֶת הַלֶּחֶם עַל שּׁוֹלְחָן שֶׁל כֶּסֶף, וְאַחֲרָיו הִנִּיחוּהוּ עַל שּׁוֹלְחָן זָהָב
 שְׁבֵהֵיכַל, שֶׁמַּעֲלִין בְּקוֹדֶשׁ. וּבִיצִיאָתוֹ לֹא הִנִּיחוּהוּ עַל שּׁוֹלְחָן כֶּסֶף,
 שֶׁהָיָה זֶה מוֹנַח בְּהֵיכַל עַל שֵׁשׁ זָהָב, וְאִין מוֹרִידִין לְהִנְיֹהוּ בְּפִשְׁטוֹ
 יוֹתֵר. וְעוֹד שּׁוֹלְחָן אֶחָד שֶׁל זָהָב הָיָה בְּפָנִים - בְּהֵיכַל, שְׁעָלָיו מוֹנְחִים
 לֶחֶם הַפָּנִים תָּמִיד.
 שואלת הגמרא: מְבָרִי - [כיון] שאין נוהגים מנהג צנינות במקום שכולו
 מנהג עשירות, שכל מעשיהם בבית המקדש היה בעושר ובשררה,
 אם כן, אֲמַאי עֲבָדֵי דְשֵׁשׁ - מדוע עשו משיש את השולחנות שהיו
 מניחים עליהם את הקרבים והאיברים, נִעְבְּדוּ דְכֶסֶף נִעְבְּדוּ דְזָהָב -
 שיעשו אותם מכסף או מזהב. משיבה הגמרא: אֲמַר רַב הִינְנָא בְשֵׁם
 רַבִּי אִסִּי, וְרַבִּי אִסִּי בְשֵׁם רַבִּי שְׁמוּאֵל בַּר רַבִּי יִצְחָק, מִפְּנֵי שְׁמִתְכַת, ⁸⁸
 כְּגוֹן כֶּסֶף או זָהָב, הוּא מְרַחֵץ וּמַחֲמָם אֶת הָאֲבָרִים וְהַבְּשָׂר,
 וּמִתְקַלְקֵלָתָם, וְלִכְךָ עָשׂוּ אֶת הַשּׁוֹלְחָנוֹת דְרוּקָא מִשֵּׁשׁ.
 שנינו במשנתנו: שֶׁל שַׁחַר הָיָה נִשְׁחָט עַל קֶרֶן (מזרחית) צְפוֹנִית
 [מְעַרְבִית], וְשֶׁל בֵּין הָעֲרֵבִים הָיָה נִשְׁחָט עַל קֶרֶן מִזְרָחִית צְפוֹנִית.
 הגמרא מבארת את טעם החילוק במקום השחיטה בין תמיד של שחר
 לתמיד של בין הערביים. מבררת הגמרא: מָנָא הֵנִי מִיָּלִי - מדיכן
 למדנו דברים אלו, שתמיד של שחר נשחט בקרן צפונית מערבית,
 וְשֶׁל בֵּין הָעֲרֵבִים בְּקֶרֶן מִזְרָחִית צְפוֹנִית. משיבה הגמרא: אֲמַר רַב
 חֲסֵדָא, דְאֲמַר קָרָא - שנאמר בפסוק בפרשת קרבן תמיד (במדבר כ"א),
 וְאִמְרַתְּ לָהֶם, זֶה הָאִשֶּׁה אֲשֶׁר תִּקְרְבוּ לָהּ, בְּבָשִׂים בְּנֵי שָׁנָה תִּמְיָם
 שְׁנַיִם לַיּוֹם עֲלֵה תָמִיד, וּפִירוּשׁ 'ליום' הוא, שֶׁהִקְרַבָה תִיעֶשֶׂה בְּכָנֶד
 הַיּוֹם - כְּגַד זִרְחַת הַשֶּׁמֶשׁ. מביאה הגמרא: תִּנְיָא נְמוּ חָבִי - שנינו
 כן בברייתא דבבבא רב חסדא, וכן שנינו, נאמר בפסוק 'שְׁנַיִם לַיּוֹם',
 וּפִירוּשׁוֹ, שֵׁשׁ לְהַקְרִיב בְּכָנֶד הַיּוֹם - הַשֶּׁמֶשׁ. שואלת הברייתא: אֲתָה
 מִפְּרַשׁ וְאֲמַר שֶׁמָּה שֶׁנֶּאֱמַר 'ליום' הַכוּנָה כְּכָנֶד הַיּוֹם, אוּ אִינוּ -
 ואולי אין פירושו אֵלָּא חוֹבַת הַיּוֹם, וְהִינּוּ לְלַמֵּד שֵׁשׁ חוֹבָה לְהַקְרִיב
 שְׁנַיִם בְּכָל יוֹם. משיבה הברייתא: אי אפשר לפרש כן, לְפִי שֶׁשְׁשֵׁהוּא
 אוֹמַר (שם פסוק ד) 'אֶת הַכֶּבֶשׂ אֶחָד תִּעֲשֶׂה בְּכָבֶד, וְאֶת הַכֶּבֶשׂ הַשֵּׁנִי
 תִּעֲשֶׂה בֵּין הָעֲרֵבִים', הָרִי כִּבְר חוֹבַת הַיּוֹם אֲמוּר, הָא - אם כן, עַל
 מָה אֵנִי מְקַיְיִם אֶת מַה שֶׁנֶּאֱמַר 'שְׁנַיִם לַיּוֹם', וְלֹאִיזָה צוּרָךְ אִמְרָה
 וְאֵת הַתּוֹרָה, אֵלָּא דְאֵי פִירוּשׁ הוּא 'כְּכָנֶד הַיּוֹם'. מפרשת הברייתא:
 הָא בְּיַצֵּד - כיצד תתקיים הקרבת התמיד כנגד השמש. משיבה
 הברייתא: עַל יַד שְׁתֵּמִיד שֶׁל שַׁחַר הָיָה נִשְׁחָט עַל קֶרֶן צְפוֹנִית
 מְעַרְבִית, עַל הַמַּפְעֵת הַשְּׁנַיִת, וְהוּא כְּגַד הַשֶּׁמֶשׁ הַבֹּאֵה בְּבוּקָר מֵצֵד
 מוֹרָח. וְתָמִיד שֶׁל בֵּין הָעֲרֵבִים הָיָה נִשְׁחָט עַל קֶרֶן צְפוֹנִית מְרַחֵת
 עַל מַפְעֵת שְׁנַיִת, שֶׁהוּא כְּגַד הַשֶּׁמֶשׁ הַמַּצֵּאת בְּעֶרֶב בְּצֵד מֵעֶרֶב.
 אחר שפירשה הגמרא שהתמיד היה נשחט כנגד השמש, מביאה
 הגמרא שהיה מעשה באלכסנדרוס מוקדון ששאל את זקני הנגב
 עשר שאלות, שעל הראשונה שבהם השיבו לו מענין השמש.
 מספרת הגמרא: עֲשָׂרָה דְבָרִים שָׁאֵל אֶלְכְּסַנְדְּרוֹס מוֹקְדוֹן אֶת זְקֵנֵי
 הַנְּגֵב - חכמי דרום. השאלה הראשונה היא, אֲמַר לָהֶן,

המשנה מבארת את סדר וצורת אחיזת האיברים של הכהנים
 שבשורה: הכהן הַרְאֵשׁוֹן עוֹמֵד וְאוֹחֵז בְּרֹאשׁ וּבְרִגְלָא - החלק העליון
 של הרגל האחורית הימנית. וכיצד אוחזם, אֶת הַרְאֵשׁ הוּא אוֹחֵז בְּיַד
 יְמִינוֹ, וְהוֹמְטוֹ (-אפו) שֶׁל הַכֶּבֶשׂ פּוֹנֶה בְּלִפְי וְרוֹעֵז הַיְמִנִית שֶׁל הַכֹּהֵן,
 וְקִרְנָיו שֶׁל הַכֶּבֶשׂ מוֹנְחוֹת בֵּין אֲצְבָעוֹתָיו שֶׁל הָאוֹחֵז, וּבֵית שְׁחִיטָתוֹ
 מְלַמְעֵלָן - מקום החיתוך פונה לצד מעלה, וְהַפְּדָר - השומן שעל גבי
 הַקֶּרֶב נִתְּנָן עָלֶיהָ - מונח על גבי מקום החיתוך, לכסותו. וְאֵת הַרְגֵל
 שֶׁל יְמִין הַכֶּבֶשׂ, אוֹחֵז בְּיַד שְׁמָאלוֹ, וּבֵית עוֹרָן - והמקום הסמוך
 לעור, הֵיחָד לְצֵד חוּץ - כלפי מעלה. וְרָאִה אִירור.
 לאחריו עומד הכהן הַשֵּׁנִי וְאוֹחֵז בְּשֵׁתֵי הַיָּדִים - החלק העליון עד
 הברך של שתי הרגליים הקדמיות של הכבש. וכיצד אוחזם, אֶת הַיַּד
 שֶׁל יְמִין הַכֶּבֶשׂ, אוֹחֵז בְּיַד יְמִינוֹ, וְאֵת הַיַּד שֶׁל שְׁמָאל הַכֶּבֶשׂ, אוֹחֵז
 בְּיַד שְׁמָאלוֹ, וּבֵית עוֹרָן - והמקום הסמוך לעור, שֶׁהוּא צֵד
 הַאֲצְבָעוֹת, לְחוּץ - כלפי מעלה.
 אחריהם עומד הכהן הַשְּׁלִישִׁי, וְאוֹחֵז בְּעוֹקֵץ - בְּזַב וּבְרִגְלָא - בחלק
 העליון של הרגל האחורית השמאלית. וכיצד אוחזם, אֶת הָעוֹקֵץ
 אוֹחֵז בְּיְמִינוֹ, וְהָאֵלֶּה הַדְּבוּקָה אֵלֶיהָ מְדוּלְדָלֵת ו-תלויה וּנְמַשְׁכַּת
 בֵּין אֲצְבָעוֹתָיו, וְאֲצָבָע הַכֶּבֶד וְשֵׁתֵי כְלִיּוֹת עִמּוֹ - עם העוקץ בתוך
 כף ידו. וְאֵת הַרְגֵל שֶׁל שְׁמָאל הַכֶּבֶשׂ, אוֹחֵז בְּשְׁמָאלוֹ, וּבֵית עוֹרָן -
 והמקום הסמוך לעור, הֵיחָד לְחוּץ - כלפי מעלה.
 אחריהם עומד הכהן הַרְבִּיעִי, וְאוֹחֵז בְּחֹהֶה - החלק התחתון
 שבבמה, וּבְגִבָּה - הצוואר. וכיצד אוחזם, אֶת הַחֹהֶה אוֹחֵז בְּיְמִינוֹ.
 וְאֵת הַגִּבָּה אוֹחֵז בְּשְׁמָאלוֹ, וְצִלְעוֹתָיו שֶׁל הַצּוּאָר, מוֹנְחִים בֵּין שְׁנֵי
 אֲצְבָעוֹתָיו.
 אחריהם עומד הכהן הַחֲמִישִׁי, וְאוֹחֵז בְּפָנֹת הַכֶּבֶשׂ. וכיצד
 אוחזם, אֶת הַדּוֹפָן שֶׁל יְמִין הַכֶּבֶשׂ אוֹחֵז הוּא בְּיְמִינוֹ, וְאֵת הַדּוֹפָן שֶׁל
 שְׁמָאל הַכֶּבֶשׂ אוֹחֵז בְּשְׁמָאלוֹ, וּבֵית עוֹרָן - הצד שהיה עליו עור
 לְחוּץ - כלפי מעלה.
 אחריהם עומד הכהן הַשְּׁשִׁי, וְאוֹחֵז בְּקֶרְבַּיִם הַנְּתוּנִים בְּכָנֶד - קערה.
 וְהַפְּרָעִים - החלק התחתון של ארבעת הרגליים היו מונחים על
 גְּבִיחָן מְלַמְעֵלָה.
 אחריהם עומד הכהן הַשְּׁבִיעִי, וְאוֹחֵז בְּעֶשְׂרוֹן סוֹלֵת שֶׁמִּמֶּנָּה הָיוּ
 עוֹשִׂים אֶת מִנְחַת הַתָּמִיד. אחריהם עומד הכהן הַשְּׁמִינִי, וְאוֹחֵז בְּחִצֵּי
 עֶשְׂרוֹן סוֹלֵת שֶׁמִּמֶּנָּה הָיוּ עוֹשִׂים אֶת מִנְחַת הַתְּבִיתִים שֶׁל הַכֹּהֵן
 הַגָּדוֹל. לאחריהם עומד הכהן הַתְּשִׁיעִי, וְאוֹחֵז בֵּינָן שֶׁל הַנְּסִכִּים.
 עד כאן התפרש סדר ניתוח התמיד וחלוקת אבריו לכהנים. המשנה
 ממשיכה לפרש את סדר מעשי הבוקר: הִלְכוּ הַכֹּהֲנִים שֶׁהָאֲבָרִים
 בִּידָם וְנִתְּנָם ו-והניחום) מְחִצֵּי הַכֶּבֶשׂ וְלִמְטָה, בְּצֵד מְעַרְבּוֹ שֶׁל
 הַכֶּבֶשׂ (ראה אירור), וּמְלַחֵם שֶׁם. ולאחר מכן, יִרְדוּ מִכֶּבֶשׂ הַמּוֹחָב,
 וְכָאוּ לָהֶן לְשֵׁשֶׁת הַגְּזִיֹּת לְקֶרֶת אֶת שְׁמַע וְלֹהֲפַלְפֵל.

גמרא

שנינו במשנתנו שלא קשור את התמיד בשעת השחיטה, אלא עקרו
 אותו. הגמרא מבארת את צורת העקידה: תִּנְיָא - שנינו בברייתא,
 עֲקִידַת הַתָּמִיד הִיְתָה עֲקִידַת יָד וּרְגֵל, כְּלוּמַר, הָיוּ עוֹקְדִים כָּל יַד עִם
 הַרְגֵל שֶׁכְּנִגְדָה. וְצוּרַת עֲקִידָה זו, הָרִי הִיא בְּעֲקִידַת יִצְחָק בֶּן אֲבָרְהָם
 עַל גְּבֵי הַמּוֹחָב.
 שנינו במשנתנו: לֹא הָיוּ בּוֹפְתִין ו-קושרים) אֶת הַמְּלָה. הגמרא
 מבררת את טעם הדבר: מֵאֵי מַעְמָא לֹא הָיוּ קוֹשְׂרִים אֶת הַתָּמִיד
 בְּשַׁעַת הַשְּׁחִיטָה. משיבה הגמרא: רַב הוֹנָא וְרַב חֲסֵדָא נַחֲלִקוּ בְּטַעַם
 הַדְּבַר. חַד אֲמַר, מִשּׁוּם שֵׁשׁ בּוּז בְּיוֹן קְדָשִׁים, שֶׁכֵּן דָּרַךְ מוֹכְרֵי
 טְלָאִים חוֹלְקִין לִישָׂאָם כְּשֶׁהֵם קוֹשְׂרִים יְדֵיהֶם וְרַגְלֵיהֶם. וְחַד אֲמַר,
 מִשּׁוּם דְּמַחְלֵף בְּחוּפֵי הַעֲמִים, שֶׁכֵּךְ הוּא מְנַהֵג הַגּוֹיִים, לְקַשׁוֹר אֶת
 קֶרְבָּנוֹתֵיהֶם בְּשַׁעַת הַקְּרָבָה לְעֲבוּדָה זָרָה. שואלת הגמרא: מֵאֵי
 בִּינְיָיְהוּ - מהו ההבדל בין ביאור זה לביאור זה. משיבה הגמרא:
 אִיכָא בִּינְיָיְהוּ - יש הבדל בין הביאורים הללו באופנים אלו, בְּמִקוּם
 דְּכַפְתִּיהּ בְּשִׁירָא - שקושר את הכבש על ידי מעיל משי, שֶׁהוּא בְּגַד
 חָשׁוּב וְאִין כָּאֵן בִּיזְיוֹן, אִי נְמוּ - אופן נוסף, כְּשֶׁקוֹשֵׁר אוֹתוֹ בְּהוֹצָא
 דְּדִהְבָא - בחוט של זהב. שֶׁלְדַעָה שֶׁאִמְרָה מִשּׁוּם בּוִיּוֹן קְדָשִׁים, יֵשׁ
 לְהַתִּיר, שְׂאִין כָּאֵן בּוִיּוֹן. אַבְל לְדַעָה שֶׁאִמְרָה מִצֵּד מְנַהֵג עוֹבְדֵי עֲבוּדָה